

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР «ГЛОБАЛ АККАУНТ АУДИТ»

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

безперервного професійного навчання аудиторів

напрямок: *міжнародні стандарти аудиту*

тема: «Обґрунтування думки аудитора у
звіті незалежного аудитора»

Укладач:

Манько Надія Федорівна – сертифікований аудитор України; кандидат економічних наук; директор Аудиторської фірми «Надійність»; практичний досвід розробки та впровадження корпоративних стандартів і аудиторської документації з забезпечення виконання аудиторських завдань; експерт ТОВ «НМЦ ГАА».

Запоріжжя – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ПЛАН ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	6
ЗМІСТ ТЕМ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	7
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	8
ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	8
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	9
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	10

ВСТУП

Відповідно до вимог Міжнародного стандарту МСУЯ 1 «Управління якістю в аудиторській фірмі, що проводить аудит, огляд фінансової звітності, інші завдання з надання впевненості, супутні послуги» (надалі – МСУЯ 1), який встановлює вимоги до аудиторської фірми в частині політик і процедур по виконанню аудиторських завдань, **метою аудиторської фірми у забезпеченні якості є** – розробка і впровадження системи управління якістю (надалі– СУЯ), що застосовуватиметься для всіх завдань, для того щоб:

- ❖ по – перше, суб'єкт аудиторської діяльності (надалі-САД) виконував такі завдання у відповідності до Міжнародних стандартів управління якістю, Міжнародних стандартів аудиту, Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», інших законодавчих вимог;

- ❖ по – друге, аудиторські звіти в повній мірі відповідали дійсним обставинам, що в цілому служитиме загальним інтересам суспільства та користувачів аудиторських звітів.

Завданням кожної аудиторської фірми є розробка власної СУЯ, яка б через встановлені політики та впроваджені методики забезпечувала можливість організувати процес виконання завдання з аудиту так, щоб максимально скороти обсяг часу при цьому отримати таку кількість аудиторських доказів, що забезпечить можливість сформулювати обґрунтовані висновки, на яких буде базуватися думка аудитора щодо фінансової звітності суб'єкта господарювання, яка була об'єктом аудиту.

Обґрунтування професійного судження щодо вибору форми думки у звіті незалежного аудитора потребує комплексного підходу до його застосування при виконанні завдань з аудиту, як до системи взаємопов'язаних між собою локальних суджень аудитора стосовно прийняття рішень щодо окремих питань

та предметів дослідження. Такі рішення базуються на достатній кількості зібраних аудиторських доказах, прийнятність (якість доказу) напряду залежить від застосовного методичного інструментарію.

Практика вибору методичного інструментарію отримання аудиторських доказів, його обґрунтованості зазвичай характеризуються підвищеним ступенем ризиків аудитора, що обумовлено низкою об'єктивних причин, зокрема таких як:

- рівень професійних компетенцій членів команди із виконання завдання;
- відсутність у законодавчих та нормативних актах, які регулюють аудиторську діяльність в Україні, завершених правових механізмів організації процесу якісного виконання завдання з аудиту;
- недостатня розробленість у теорії аудиту питань, пов'язаних із формуванням процедурного забезпечення аудиту.

Розуміння мети і змісту кожного етапу аудиту, забезпечує врахування особливостей інформаційних потоків, встановлення переліку чітких дій, визначення необхідності коригування запланованих аудиторських процедур, виявлення та переоцінку ризиків, підтвердження або спростування попередньо сформованої думки аудитора.

Визначення достатності обсягу доказів, обґрунтування думки аудитора, являє собою проблему, яка полягає в ухваленні рішення з питання, який їх обсяг є достатнім, щоб аудитор був упевнений в правильності наявної у нього думки щодо достовірності фінансової звітності.

Удосконалення професійних знань аудиторів за презентованою темою, обумовлюється, перш за все, дотриманням Міжнародних стандартів аудиту в процесі виконання завдання, а також необхідністю формування практичного підходу формування проміжних висновків щодо предметів аудиту, їх узагальнення, з метою виваженого підходу при виборі форми думки аудитора для відображення у звіті.

Предметом даної теми є теоретичні та методичні засади виконання завдання з аудиту.

Метою освітнього заходу є надання практичних рекомендацій застосування вимог МСА у процесі збору аудиторських доказів, їх оцінки на предмет достатності для вибору форми аудиторської думки щодо фінансової звітності суб'єкта господарювання, яка була об'єктом аудиту.

Завдання освітнього заходу пов'язані з практичною реалізацією мети теми наступні:

- визначити сутність дефініцій «думка аудитора», «професійне судження аудитора».
- розглянути чинники, які впливають на професійне судження аудитора»;
- надати практичні поради отримання розуміння застосовної суб'єктом господарювання концептуальної основи фінансового звітування;
- отримати розуміння предметів аудиту та цілей аудиту у процесі виконання завдання;
- надати практичні навички вибору доречних аудиторських процедур з метою отримання якісних аудиторських доказів;
- розглянути приклади формування локальних суджень аудитора, їх документування та узагальнення;
- методичні аспекти оцінки доречності та достатності зібраних аудиторських доказів в контексті категорій тверджень;
- розглянути можливі сценарії обґрунтування судження аудитора щодо обраної форми думки (немодифікованої та модифікованої).

Загальна тривалість програми освітнього заходу – 8 (вісім) годин, в тому числі 4 (чотири) години лекцій та 4 (чотири) години практичних занять, яка розрахована на 2 календарних дні.

Обсяг програми освітнього заходу складається з 4 (трьох) тем:

Тема 1. Процес формування думки аудитора щодо фінансової звітності.
Теоретичний аспект.

Тема 2. Отримання аудиторських доказів щодо предметів аудиту та формування проміжних висновків. Аудиторські процедури, документування.

Тема 3. Оцінка прийнятності та достатності аудиторських доказів для обґрунтування думки аудитора. Аудиторські процедури, документування

Тема 4. Вибір форми аудиторської думки для відображення у звіті аудитора.

1. ПЛАН ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

Програма освітнього заходу розрахована на 8 (вісім) годин.

Тривалість освітнього заходу – 8 годин, яка розрахована на 2 календарних дні.

Обсяг програми освітнього заходу – 8 годин, в тому числі 4 годин лекцій та 4 години практичних занять:

(години)

№ теми	Назва теми	Обсяг	Лекції	Практичні заняття
1-й день				
1.	Процес формування думки аудитора щодо фінансової звітності. Теоретичний аспект	2	1	1
2.	Отримання аудиторських доказів щодо предметів аудиту та формування проміжних висновків. Аудиторські процедури, документування	2	1	1
2-й день				
3.	Оцінка прийнятності та достатності аудиторських доказів для обґрунтування думки аудитора. Аудиторські процедури, документування	2	1	1
4.	Вибір форми аудиторської думки для відображення у звіті аудитора.	2	1	1
Всього тривалість освітнього заходу		8	4	4

2. ЗМІСТ ТЕМ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

Тема 1. Процес формування думки аудитора щодо фінансової звітності. Теоретичний аспект.

Визначення сутності понять «думка аудитора», «професійне судження аудитора» в наукових та законодавчо-нормативних джерелах. Місце професійного судження аудитора в процесі виконання завдання з аудиту та чинники, які впливають на його формування, а також вимоги, які виставляються МСА щодо його застосування аудитором. цілі аудитора та предмети аудиторського дослідження у процесі збору аудиторських доказів

Тема 2. Отримання аудиторських доказів щодо предметів аудиту та формування проміжних висновків. Аудиторські процедури, документування.

Залишки на початок звітного періоду в контексті МСА 510. Процедури у відповідь на значні ризики. Дотримання вимог МСА 240. Процедури по суті, тести деталей, аналітичні процедури та тести заходів контролю у процесі дослідження тверджень управлінського персоналу. Вибір доречних аудиторських процедур з урахуванням категорії твердження. Документування результатів виконаних аудиторських процедур, формулювання проміжних висновків та їх узагальнення.

Тема 3. Оцінка прийнятності та достатності аудиторських доказів для обґрунтування думки аудитора. Аудиторські процедури, документування.

Оцінка доречності аудиторських доказів. Методичні аспекти оцінки достатності та прийнятності аудиторських доказів. Узагальнення ідентифікованих викривлень та повідомлення інформації про результати аудиту. Завершення процесу аудиту та підготовка звіту.

Тема 4. Вибір форми аудиторської думки для відображення у звіті аудитора

Структура та зміст Звіту аудитора. Вплив достатності та прийнятності зібраних аудиторських доказів на вибір форми аудиторської думки. Практичний аспект. Розгляд можливих сценаріїв обґрунтування судження аудитора щодо обраної форми думки (немодифікованої та модифікованої).

3. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

Методичне забезпечення Програми освітнього заходу включає:

- навчально-методичний посібник, який містить: опорний конспект лекцій за темами освітнього заходу та набір практичних матеріалів відповідно до матеріалів монографії Манько Н.Ф. «Організаційні засади застосування професійного судження в аудиті», яка рекомендована до друку Методичною радою Національного центру обліку та аудиту НАСОА та може використовуватись в якості методичного забезпечення безперервного професійного навчання аудиторів. Монографія містить прикладні аспекти застосування теорії у практичній діяльності аудиторів, формати аудиторської документації;
- презентаційний матеріал.

4. ФОРМИ ТА МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

Дана Програма буде проводитись:

- в очної формі в навчальній аудиторії або
- в дистанційній формі в онлайн-режимі з застосуванням платформи ZOOM.

Форма проведення освітнього заходу залежить від узгодженої політики й рішень Президента, Уряду та Верховної Ради щодо проведення необхідних соціально-економічних заходів пов'язаних з військовим станом.

Місце проведення освітнього заходу:

- при очній формі в навчальній аудиторії – м. Запоріжжя, м. Києва, інших регіони України з урахуванням заявок поданих аудиторами щодо обраної теми освітнього заходу.
- в дистанційній формі – м. Запоріжжя, м. Київ через застосуванням платформи ZOOM.

5. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

За наслідками участі в освітньому заході аудитори повинні **знати**:

- ✓ сутність змісту дефініцій «думка аудитора», «професійне судження аудитора»;
- ✓ чинники, які впливають на професійне судження аудитора та вимоги МСА, які виставляються щодо його застосування у процесі аудиту;
- ✓ цілі аудитора та предмети аудиторського дослідження у процесі збору аудиторських доказів;
- ✓ категорії оцінки тверджень управлінського персоналу;
- ✓ що таке доречність аудиторської процедури, достатність та прийнятність аудиторських доказів;
- ✓ підходи до вибору аудиторських процедур в контексті МСА 330;
- ✓ взаємозв'язок між аудиторською процедурою, інформаційним забезпеченням та якістю доказу;
- ✓ вимоги, які виставляють МСА щодо документування виконаної роботи.

За наслідками участі в освітньому заході аудитори повинні **вміти**:

- ✓ застосовувати доречні МСА у процесі збору аудиторських доказів;
- ✓ обирати доречні аудиторські процедури для отримання прийнятних аудиторських доказів;
- ✓ обирати інформаційне забезпечення для досягнення мети аудиторської процедури;
- ✓ здійснювати оцінку доказів для обґрунтування професійного судження щодо предметів дослідження;
- ✓ належним чином документувати виконану роботу, у т. ч. отримані результати виконаних аудиторських процедур, з метою обґрунтування сформованих локальних суджень, на яких буде базуватися думка аудитора;
- ✓ приймати обґрунтовані рішення при виборі форми аудиторської думки з урахуванням, як кількісної так і якісної оцінки аудиторських доказів;
- ✓ належним чином формулювати основу для обраної думки із застереженням (негативної, відмови від думки) у звіті незалежного аудитора;
- ✓ застосовувати вимоги МСА та ЗУ №2258 при виборі змісту та структури звіту.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародний стандарт управління якістю 1 «Управління якістю для фірм, що виконують аудити чи огляди фінансової звітності, або інші завдання з надання впевненості чи супутніх послуг».

2. Міжнародний стандарт управління якістю 2 «Перевірка якості завдання»

3. Міжнародний стандарт аудиту 220 (переглянутий) «Управління якістю аудиту фінансової звітності».

5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг.

6. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258 – VIII.